

Onsdagen den 3 oktober

Kl. 14.00

Anmälan av interpellationer

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

§ 1 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställning 1979/80:6

§ 2 Anmälades och bordlades

Propositioner

1979/80:7 om gymnasial utbildning för försvaret

1979/80:14 om AB Asea-Atoms verksamhet

1979/80:18 om medelstillskott till Studsvik Energiteknik AB, m. m.

1979/80:19 om ändring i religionsfrihetslagen (1951:680)

1979/80:20 med förslag till lag om tystnadsplikt för präst inom svenska kyrkan, m. m.

§ 3 Anmälades och bordlades

Motion

1979/80:4 av *Olof Palme m. fl.* om åtgärder för att stabilisera ekonomin, m. m.**§ 4 Anmälan av interpellationer**

Anmälades och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

*den 3 oktober***1979/80:7** av *Tommy Franzén* (vpk) till arbetsmarknadsministern om ungdomsarbetslösheten:

Arbetslösheten, framför allt ungdomsarbetslösheten, är farlig och destruktiv. Den skapar oro och pessimism inför framtiden. Den skapar sociala problem och hotar de drabbades framtid. Inom OECD har den höga andelen av arbetslös ungdom i västvärlden beskrivits på följande drastiska sätt: "Ungdomsarbetslösheten är som en tidsinställd bomb som – om inget görs – kommer att explodera framåt 1990-talet. Om inte förr."

I Sverige är i dag ungefär 100 000 ungdomar utan ett fast jobb. 50 000 av dessa är direkt arbetslösa. Det sannolika är dock att det faktiska antalet arbetslösa är större. Detta har en undersökning i Göteborg visat.

Orsaken till arbetslöshet är brist på planering av produktion. Den

kapitalistiska ekonomin kan inte ge garantier för full sysselsättning. Tvärtom är den kapitalistiska ekonomins utveckling liktydlig med ökad arbetslöshet och utslagning. Därför erfordras ingrepp i denna ekonomi för att skaffa fler jobb och ge de arbetslösa en meningsfull sysselsättning. Löften i likhet med dem som folkpartiet gav i 1976 års valrörelse, att "alla ungdomar skall garanteras utbildning, praktik och arbete", har inte infriats.

Folkpartiet förläktar myten att det går att utbilda bort arbetslösheten. Regeringens 18-punktsprogram från i våras har inte resulterat i en minskning av arbetslösheten bland de unga. Tvärtom har den direkta arbetslösheten ökat. Det enda sättet att på ett varaktigt sätt råda bot på problemet är att samhället går in och skapar jobb. Alternativet till samhälleliga insatser för att skapa nya varaktiga arbeten är fortsatt och ökad arbetslöshet.

Från olika håll har grava angrepp gjorts på ungdomen, varvid den beskyllts för att inte vilja ta de jobb som erbjuds. Sanningen är den att det endast är ett fåtal jobb som erbjuds ungdomen. Statistiken visar också att det inte är mer än ca 25 % av de arbetslösa ungdomarna som uppstår någon form av ekonomiskt stöd från samhället.

Moderaterna förde i valrörelsen fram ett förslag som i praktiken skulle innebära att ungdomslönerna skulle sänkas i förhållande till lönerna för de äldre och yrkeserfarna. Detta förslag medför totalt sett inga jobb, men det kan möjligen resultera i att en del jobb besätts med ungdom, medan äldre i högre grad ställs utanför arbetsmarknaden. Den enda förtjänsten med förslaget är att man ger Svenska arbetsgivareföreningens medlemsföretag billigare arbetskraft. Detta står också i direkt motsättning till principen om lika lön för lika arbete.

Regeringen har inte hittills redovisat någon långsiktig planering för att försöka komma till rätta med ungdomsarbetslösheten. Inte heller har det redovisats om regeringen har gjort någon analys av de egentliga orsakerna.

Arbetslösheten måste bekämpas kraftfullt och konsekvent. De hittills vidtagna åtgärderna med beredskapsarbete och utbildning leder bara till tillfälliga förbättringar och förändrar inget på sikt. Ett ökat bostadsbyggande och utbyggande av dag- och fritidshem skulle både ge arbetstillfällen och samtidigt förbättra den service som krävs av samhället. En utbyggnad av de kollektiva transportmedlen skulle ge sysselsättning och spara energi. Ett sådant program skulle ge jobb både på kort och på lång sikt. Det skulle förbättra situationen för de unga människorna. Det skulle skapa en framtidstro.

Jag vill mot denna bakgrund ställa följande frågor till arbetsmarknadsministern:

1. Hur förklarar regeringen ungdomsarbetslösheten, och har regeringen något långsiktigt mål för ungdomens sysselsättning?
2. Kommer regeringen att söka motverka att ungdomslönerna sänks i förhållande till övriga löner?
3. Är regeringen beredd att upprätta ett åtgärdsprogram för ungdomens

sysselsättning, bl. a. med ökat bostadsbyggande och utbyggd social service?

4. Vilka andra åtgärder kommer regeringen att vidta för att ge ungdomen jobb?

Nr 5

Onsdagen den
3 oktober 1979

1979/80:8 av *Arne Lindberg* (c) till industriministern om ett mediumvalsverk i Luleå:

*Meddelande om
frågor*

Arbetsmarknadssituationen i Norrbottens län är alltfjämt bekymmersam. Därtill bidrar i väsentlig grad den omständigheten att produkterna från våra basindustrier har låg förädlingsgrad när de lämnar länet. Nödvändiga rationaliseringar har också negativt påverkat antalet sysselsättningstillfällen.

Under de tre senaste åren har visserligen betydande insatser gjorts för att säkra framtiden för LKAB, ASSI och NJA (sedermera SSAB), men steget till vidareförädling dröjer och därmed tillkomsten av de nya arbetstillfällena. I den situationen är det angeläget att ingen tid går förlorad beträffande initiativ till produktutveckling och vidareförädling. Särskilt väsentligt är det att frågan om mediumvalsverk i anslutning till SSAB i Luleå påskyndas.

Riksdagen fattade våren 1979 beslut om marknadsundersökning rörande avsättningsmöjligheterna för produkter från planerat mediumvalsverk, innan principbeslut om byggande kunde fattas. Olika bedömningar av världsmarknadsläget har kommit till uttryck i pressen. Därför är ett klarläggande inför riksdagen av stor vikt.

Med hänvisning till det anförda vill jag till industriministern ställa följande frågor:

1. Vad har gjorts för att vinna klarhet i frågan om mediumvalsverkets möjligheter till avsättning för sina produkter, och till vilket resultat har industriministern kommit?

2. Vill industriministern aktivt verka för tillkomsten av mediumvalsverk i Luleå?

§ 5 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 2 oktober

1979/80:10 av *Eva Hjelmsström* (vpk) till kommunikationsministern om tillsynen över sjösäkerheten:

Sjöfartsverket skall enligt sina instruktioner utöva tillsynen över sjösäkerheten. I samband med diskussionen om Tsesisolyckan har emellertid en rad fakta framkommit som innebär att man allvarligt kan ifrågasätta huruvida verket fullgör denna uppgift. Fakta påstås ha blivit mörklägda, och påtryck-

Nr 5

Onsdagen den
3 oktober 1979

*Meddelande om
frågor*

ningar sägs ha förekommit gentemot underlydande för att de skall dölja för verket obchagliga fakta. Tillsynen av att arbetstidslagen till sjöss efterlevs hävdas vara i det närmaste obefintlig. Exempelen på påstådda missförhållanden skulle kunna mångfaldigas. En av verkets tjänstemän har, mot den fackliga organisationens vilja, förflyttats från sin tjänst.

Mot bakgrund av de avslöjanden som framkommit samt mot bakgrund av att sjöfartsverkets uppgifter växer i betydelse i takt med att för människor och natur skadliga ämnen allt oftare transporteras till sjöss, vill jag till kommunikationsministern ställa följande fråga:

Vilka initiativ avser kommunikationsministern att vidta för att kraven på sjösäkerhet skall uppfyllas?

den 3 oktober

1979/80:11 av *Nils-Olof Grönhagen* (s) till industriministern om åtgärder för att trygga sysselsättningen i Sollefteå:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att rädda sysselsättningen, bl. a. i Sollefteå, för dem som nu drabbats av de likviditetssvårigheter AB Polarvagnen råkat ut för?

§ 6 Kammaren åtskildes kl. 14.01.

In fidem
SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert